

**C-310/24. sz. ügy****Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata  
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2024. április 29.

**A kérdést előterjesztő bíróság:**

Sofiyski rayonen sad (szófiai kerületi bíróság, Bulgária)

**Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:**

2024. április 22.

**Felperes:**

YL

**Alperes:**

„Elektrozpredelitelni mrežhi Zapad” EAD

**Az alapeljárás tárgya**

Nemleges megállapítási kereset, amellyel a felperes annak megállapítását kéri, hogy nem köteles megfizetni a tényleges fogyasztást nem pontosan rögzítő hibás fogyasztásmérő leolvasását megelőző utolsó három hónap becsült fogyasztásán alapuló villamosenergia-számlát

**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja**

Az (EU) 2019/944 irányelv, az (EU) 2019/943 rendelet és a 2011/83/EU irányelv értelmezése azon kérdés szempontjából, hogy milyen módon határozzák meg a villamosenergia-árakat, milyen elemeket kell figyelembe venni, és hogyan kell alkalmazni az energiahatékonyság elvét; a 2011/83 irányelv értelmezése azon kérdés szempontjából, hogy köteles-e megfizetni a fogyasztó a becsült villamosenergia-mennyiség árát, ha a mérőberendezés meghibásodik, vagy nem megfelelően rögzít, és ennek oka külső behatásban rejlik, vagy pedig nem áll fenn külső behatás; továbbá értelmezés a hálózati költségek arányossága és a fogyasztók azon kötelezettsége szempontjából, hogy e költségeket olyan

körülmények között kell viselniük, amikor az ellátónak/üzemeltetőnek ösztönöztnak kell lennie veszteségeinek korlátozására.

### **Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések**

1) Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2019/944 irányelv 46. cikke (2) bekezdésének d) pontja és az (EU) 2019/943 rendelet 18. cikkének (8) bekezdése értelmében vett „díj [...], ideértve [...] az energiakompenzációt” [kifejezést], hogy az a felhasznált, de a mérőberendezés által nem rögzített villamos energiát is magában foglalja, ha a villamos energia rögzítésének hiánya vagy hibás volta a fogyasztó oldalán

- a) külső behatáson,
- b) nem külső behatáson

alapul, és ennek okát a rendszerüzemeltető vagy a villamosenergia-ellátó nem szüntette meg időben, és így a számla egy jogszabályban meghatározott időszak „becsült” villamosenergia-mennyiségén alapul, az említett időszak vége pedig attól függ, hogy az ellátó mikor állapította meg a műszaki hibát?

2) Úgy kell-e értelmezni a szabályozó bizottságnak a 2019/944 irányelv 59. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti kötelezettségét, hogy az átviteli és elosztási tarifákra vagy az ezekre vonatkozó módszertanokra vonatkozó átlátható kritériumok megállapításának elvét tiszteletben tartották, ha a tarifa a mérőberendezés meghibásodása (nem rögzítő vagy műszakilag hibás mérőberendezés) esetén egy becsült időszak becsült veszteségeinek erejéig fedezi az üzemeltető költségeit, ha a meghibásodás oka

- a) külső behatáson,
- b) nem külső behatáson

alapul, és ennek okát a mérőberendezés tulajdonosának minősülő rendszerüzemeltető vagy villamosenergia-ellátó nem szüntette meg időben?

3) Úgy kell-e értelmezni a 2019/943 rendelet 18. cikkének (1) és (7) bekezdését, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint a fogyasztó villamosenergia-költségeit a mérőberendezés meghibásodása esetén a fogyasztó egy becsült időszakra vonatkozó villamosenergia-fogyasztásának becslése alapján kell meghatározni az általa ténylegesen felhasznált villamosenergia-mennyiség ellenőrzése nélkül, ha az említett meghibásodás

- a) külső behatáson,
- b) nem külső behatáson alapul?

4) Úgy kell-e értelmezni a 2011/83/EU irányelv 27. cikkét, hogy a fogyasztó köteles megfizetni egy becsült időszak becsült villamosenergia-mennyiségének árát, ha a mérőberendezés nem rögzíti a tényleges villamosenergia-fogyasztást, az a fogyasztó ingatlanán kívül található, és meghibásodása

- a) külső behatáson,
- b) nem külső behatáson alapul?

5) Úgy kell-e értelmezni a 2019/944 irányelv 10. cikkének (4) bekezdését, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi a villamosenergia-ellátó/rendszerüzemeltető számára a villamosenergia-mennyiségnek egy becsült időszakban feltehetően felhasznált becsült villamosenergia-mennyiséggel való helyettesítése révén történő újraszámítását, ha a mérőberendezés nem megfelelően mér, ahhoz a fogyasztó nem fér hozzá, és annak meghibásodása

- a) külső behatáson,
- b) nem külső behatáson alapul?

### **Uniós jogi rendelkezések**

A fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, 1. cikk, a 2. cikk 1. és 2. pontja, a 3. cikk (1) és (2) bekezdése, 4. cikk, a 9. cikk (1), (2) és (3) bekezdése, a 18. cikk (1)–(4) bekezdése, 27. cikk

A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv, (83) preambulumbekkezdés, 1. cikk, a 2. cikk 1–4. pontja, a 10. cikk (1) és (2) bekezdése, (3) bekezdésének a), b), d), e), f), g) és h) pontja, valamint (4)–(12) bekezdése, a 46. cikk (2) bekezdésének d) pontja, az 59. cikk (1) bekezdésének a) és r) pontja

A villamos energia belső piacáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 18. cikk (1), (3), (7) és (8) bekezdése

### **Nemzeti jogszabályi rendelkezések**

GRAZHDANSKI PROTSESUALEN KODEKS (POLGÁRI PERRENDTARTÁS)

7. cikk (3) A bíróság hivatalból vizsgálja a fogyasztóval kötött szerződésben szereplő tisztességtelen feltételek fennállását. Lehetőséget ad a feleknek arra, hogy e kérdésekkel kapcsolatban észrevételeket tegyenek.

## ZAKON ZA ENERGETIKATA (AZ ENERGIÁRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNY)

A 83. cikk (1) bekezdése értelmében a villamosenergia-rendszereket a Pravila za izmervane na kolichestvoto elektricheska energija (a villamos energia mennyiségének mérésére vonatkozó szabályzat, a továbbiakban: PIKEE) foglalt rendelkezések szerint kell létesíteni és üzemeltetni, amelyek meghatározzák a mérés elveit, a mérési módszereket és helyeket, valamint a villamos energia mennyiségének olyan esetben történő újraszámítására vonatkozó eljárást és módszereket, ha a villamos energia mérésére nem, hibásan vagy pontatlanul kerül sor. E szabályzatot a Komisia za energijno i vodno regulirane (energia- és vízügyi szabályozó bizottság, Bulgária; a továbbiakban: szabályozó bizottság) a villamosenergia-ipari vállalkozások javaslatára fogadja el, és azt mind a szabályozó bizottság, mind a villamosenergia-ipari vállalkozások közzéteszik saját honlapjukon.

Az említett törvény 1. §-a tartalmazza többek között a „lakossági fogyasztó” fogalmának meghatározását; e fogalommeghatározás értelmében „lakossági fogyasztó” az a fogyasztó, aki saját háztartása fogyasztása céljára vásárol villamos energiát vagy hőátadó közegként forró víz vagy gőz formájában szolgáltatott távhőt fűtés, légkondicionálás és melegvízellátás céljából, illetve földgázt.

## PRAVILA ZA IZMERVANE NA KOLICHESTVOTO ELEKTRICHESKA ENERGIJA (A VILLAMOS ENERGIJA MENNYISÉGÉNEK MÉRÉSÉRE VONATKOZÓ SZABÁLYZAT)

Az I. cikk szerint e szabályzat meghatározza különösen a mérés pontosságára, valamint a mérőberendezések/-rendszerek és a kapcsolódó jelzőkapcsolatok műszaki és metrológiai jellemzőinek vizsgálatára vonatkozó követelményeket, a mérőrendszer tulajdonosának és a villamosenergia-ügyletekben részt vevő feleknek a jogait és kötelezettségeit, azon esetek megállapításának feltételeit és eljárásait, amelyekben a villamos energia mérésére nem, hibásan vagy pontatlanul kerül sor, a hitelesítési kötelezettség alá tartozó mérőberendezések elhelyezésére szolgáló helyek és létesítmények üzemeltetésére vonatkozó feltételeket, eljárásokat és módszereket.

A szabályzat előírja továbbá, hogy a mindenkori rendszerüzemeltetőnek ellenőriznie kell a hitelesítési kötelezettség alá tartozó mérőberendezéseket abból a szempontból, hogy azok megfelelnek-e a meghatározott követelményeknek, a mérési pontosságot is ideértve.

Ezen ellenőrzésen túlmenően a rendszerüzemeltető (a hitelesítési kötelezettség alá tartozó mérőberendezés tulajdonosa) köteles gondoskodni a hitelesítési kötelezettség alá tartozó mérőrendszer/-berendezés helyszíni műszaki ellenőrzéséről, valamint a hitelesítési kötelezettség alá tartozó mérőberendezés paraméterprogramjának cseréjéről vagy módosításáról. A hitelesítési kötelezettség alá tartozó mérőberendezés leolvasása nem minősül a szabályzat értelmében vett műszaki ellenőrzésnek.

A szabályzat IX. szakasza meghatározza a villamos energia mennyiségének újraszámítására vonatkozó eljárást és módszereket.

A szabályzat 49. cikke értelmében az érintett rendszerüzemeltetőnek megállapítási jegyzőkönyvet kell készítenie a szabályzat alapján elvégzett ellenőrzésről, amelyet alá kell írnia egyik képviselőjének és a felhasználónak vagy a felhasználó képviselőjének. Ha az ellenőrzés során megállapítást nyer, hogy a hitelesítési kötelezettség alá tartozó mérőberendezés nem felel meg az előírt metrológiai és/vagy műszaki jellemzőknek, hogy az megrongálódott, és/vagy annak működőképessége csökkent, vagy hogy fennáll a gyanúja annak, hogy ahhoz idegen elemet illesztettek hozzá, akkor a készüléket le kell szerelni, az érintett rendszerüzemeltető jelével és egy egyedi számmal ellátott plombával le kell zárni, és az ellenőrzés időpontjától számított 14 napon belül be kell küldeni a metrológiai vizsgálatokért felelős felügyeleti hatósághoz.

Ha a hitelesítési kötelezettség alá tartozó mérőberendezés meghibásodásának okai a szabályzat értelmében vett *vis maiorra* vezethetők vissza, az érintett rendszerüzemeltető nem köteles beküldeni a leszerelt, hitelesítési kötelezettség alá tartozó mérőberendezést a felelős metrológiai felügyeleti hatósághoz.

A fent említett esetekben az érintett rendszerüzemeltetőnek ezt követően működőképes, hitelesítési kötelezettség alá tartozó mérőberendezéseket kell felszerelnie.

A villamosenergia-mennyiség kiszámításának részleteit az 50. cikk szabályozza a hitelesítési kötelezettség alá tartozó mérőberendezés általi mérés hiánya vagy megengedhetetlen eltérése esetén, az 51. cikk a villamosenergia-rendszerhez való csatlakozás nem megfelelő voltának megállapítása esetén, az 52. cikk pedig a hitelesítési kötelezettség alá tartozó mérőberendezés olyan műszaki hibája esetén, amelynek eredményeként a felhasznált villamos energia átáramlik a mérőrendszeren, az azonban nem rögzíti a mennyiségeket, és nem állapítható meg külső behatás.

Az 56. cikk szerint a villamosenergia-mennyiségeknek a szabályzat e szakasza szerinti újraszámítása esetén az elosztórendszer-üzemeltető köteles a felhasználó részére számlát kiállítani az újraszámított villamosenergia-mennyiségekről, megmagyarázni számára az újraszámítást, és tájékoztatni őt a hálózati szolgáltatásokért fizetendő összegről (az elosztóhálózathoz való hozzáférés díjának kivételével, amelyet a rendelkezésre bocsátott teljesítmény alapján

számítanak ki), valamint „a nyilvánossággal szembeni kötelezettségekről”. Az (1) bekezdés szerint újraszámított villamosenergia-mennyiségeket az újraszámítás időszakára becsült piaci villamosenergia-ár alapján kell kiszámlázni, amelyet a szabályozó bizottság határoz meg a műszaki költségek fedezésére.

### **A tényállás és az eljárás rövid bemutatása**

- 1 A felek között nem vitatott, hogy a felperes egy 2022. április 10. óta a villamosenergia-átviteli rendszerhez csatlakoztatott lakóingatlan tulajdonosa, és az alperes az érintett időszakban és az érintett helyen jogosult volt villamos energiát szolgáltatni és kiszámlázni. Az alperes átvitelrendszer-üzemeltetői és villamosenergia-ellátói engedéllyel rendelkezett. A szóban forgó ingatlan egy fogyasztói villamosenergia-ellátási és -fogyasztási számlával rendelkezett az alperes adatbázisában. Nem vitatott, hogy a felek között fogyasztói szerződéses jogviszony állt fenn a szóban forgó időszakban és helyen történő villamosenergia-szolgáltatás tekintetében, és hogy a felperes háza a telek határain kívül elhelyezett villamosenergiafogyasztás-mérővel (műszaki mérőberendezéssel) volt felszerelve.
- 2 Nem vitatott továbbá, hogy az alperes alkalmazottai 2023. április 10-én ellenőrizték a villamosenergiafogyasztás-mérőt. A fogyasztásmérő az utcán található fémdobozban volt elhelyezve, és ahhoz csak az alperes alkalmazottai fértek hozzá. A fogyasztásmérőt a 2023. április 10-i ellenőrzést követően leszerelték, és azt vizsgálat céljából megküldték a Bulgarski institut po metrologiának (bolgár mérésügyi intézet, a továbbiakban: BIM), amely megvizsgálta a mérőeszközt. E ténymegállapításokat a bíróság által beszerzett szakértői vélemény is tartalmazza.
- 3 A vizsgálat nem vitatottan kimutatta, hogy a nappali tarifás fogyasztásmérő nem gyűjtött mérési adatokat, és hogy a mérőberendezésen nem voltak látható hibák, mégpedig sem külsőleg, sem a villamosenergiafogyasztás-mérő nyomtatott áramkörű lemezein vagy alkatrészein, annak szoftverét is ideértve. A BIM arra a következtetésre jutott, hogy a fogyasztásmérő nem a beállított tarifának megfelelően összegezte a rajta átáramló villamos energiát, és hogy a fogyasztásmérő sem a metrológiai jellemzőknek, sem a villamos energia mérésének pontosságára vonatkozó követelményeknek nem felelt meg.
- 4 Ezen eredmények alapján az alperes számlát állított ki a PIKEE 50. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján. Az alperes arra hivatkozik, hogy mivel a mérőberendezés meghibásodott, a jogszabályok alapján lehetősége volt az ellenőrzést megelőző három hónapos, tehát a 2023. január 11. és 2023. április 10. közötti időszakra vonatkozóan becsült villamosenergia-fogyasztást számítani. Az alperes által számított becsült fogyasztás 3168 kWh volt. Az ezen időpontban érvényes villamosenergia-árak alapján 2058,26 levát (BGN) (hózzávetőleg 1000 eurót) számlázott ki. Az alperes kizárólag az éjszakai tarifánál drágább nappali tarifa alapján számította ki ezt az összeget.

- 5 A felperes úgy véli, hogy nem köteles megfizetni ezt az összeget, mivel nem volt tudomása arról, hogy a villamosenergiafogyasztás-mérő meghibásodott, nem fért hozzá e fogyasztásmérőhöz, és a becslés rövidebb időszakra is vonatkozhatott volna, mégpedig csak arra az időszakra, amelyben a villamosenergiafogyasztás-mérő hibás volt. Ezért nemleges megállapítási keresetet indított annak megállapítása iránt, hogy nem köteles fizetni az ellenőrzést megelőző utolsó három hónap becsült villamosenergia-fogyasztásáért.
- 6 Az alperes teljes egészében vitatja a keresetet, és arra hivatkozik, hogy az összeget a PIKEE 50. cikke (1) bekezdésének b) pontja (a hitelesítési kötelezettség alá tartozó mérőberendezés nem végez méréseket, vagy megengedhetetlenül eltérő méréseket végez) alapján számította ki.
- 7 Az igazságügyi szakértői vélemény megállapította, hogy a felperes lakóingatlana által vételezett villamos energiát a 2023. április 10-i ellenőrzés időpontjában nem rögzítette teljeskörűen a villamosenergiafogyasztás-mérő. A fogyasztásmérőn átáramlott a villamos energia, a mérési eltérés azonban nagyobb volt a megengedettnél. A villamosenergiafogyasztás-mérő nem gyűjtött mérési adatokat a kijelzőjén. A fogyasztásmérő áterezttette a villamos energiát, azt azonban nem összegezte a számlálóegységében/kijelzőjében, és így nem dolgozta fel az impulzusokat, azaz nem mérte az áterezttett villamos energiát. Különösen a 2023. január 20. és 2023. február 20. közötti időszakban a villamosenergiafogyasztás-mérő nem mért teljeskörűen. A 2023. február 21. és 2023. április 9. közötti időszakban az csak részlegesen mért. Az ellenőrzésre 2023. április 21-én került sor. Ezért az eszköz a 2023. január 20. és 2023. április 9. közötti időszakban hiányosan, illetve részlegesen mért.
- 8 Az igazságügyi szakértői véleményből kitűnik, hogy az alperes utoljára 2018. március 14-én ellenőriztette a szóban forgó villamosenergiafogyasztás-mérőt. Ezt követően a vitatott időpontban, 2023. április 12-én került sor ellenőrzésre. Az alperes nem rendelkezett távoli hozzáféréssel a villamosenergiafogyasztás-mérőhöz, hogy az adatokat valós időben leolvashassa, és az eszköz állapotát ellenőrizhesse, és így nem került sor távolból történő leolvasásra, hanem a leolvasást minden esetben kizárólag az alperes alkalmazottai végezték. A villamosenergia-adatok nyomon követésére szolgáló mérőeszközök nem állnak rendelkezésre a helyszínen. A szakértő ezért nem tudta pontosan megállapítani, hogy a felperes milyen mennyiségű villamos energiát használt fel abban az időszakban, amelyben az eszköz hiányosan, illetve részlegesen mért (2023. január 20. és 2023. április 9. között).
- 9 Nem vitatott, és a szakértői véleményből is kitűnik, hogy a szóban forgó villamosenergiafogyasztás-mérő nem rögzítette teljeskörűen az áramló villamos energiát. A mérőberendezést nem érte külső behatás, és nem hibásodott meg a csatlakozórendszer vagy az átviteli rendszerhez kapcsolódó kapcsolóberendezés. A szoftvert nem manipulálták. Megállapítást nyert, hogy a fogyasztásmérő meghibásodásának oka belső hiba, a fogyasztásmérő műszaki hibája volt. A villamosenergiafogyasztás-mérő hibás volt.

- 10 Nem vitatott, hogy a felperest tájékoztatták az elvégzett ellenőrzésről, és hogy az alperes számlát állított ki részére a vitatott összegről, amelyet meg is kapott. Az ellenőrzést a jogszabályoknak megfelelően végezték el, és elkészítették a szükséges jegyzőkönyveket. A felperest tájékoztatták az ellenőrzésről és annak eredményéről.

### **Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei**

- 11 A jogvita tárgyát a jogi helyzet, nem pedig a tényállás képezi. A felperes azt állítja, hogy nem köteles megfizetni a kiszámlázott összeget, az alperes pedig vitatja ezt. Kérdéses, hogy az alperes eljárása nem sérti-e a fogyasztóvédelmet. Kiszámlázhat-e valamely villamosenergia-ellátó vállalkozás utólagosan, hivatalból és egyoldalúan bizonyos összegeket, ha a villamosenergiafogyasztás-mérő nem mutatott mérési adatokat, nem a fogyasztó ingatlanán volt elhelyezve, és az ellátó tulajdonában volt? Vitatott, hogy a fogyasztó önhibájának (a fogyasztásmérőben történő szándékos hibaokozás) hiányában is köteles-e megfizetni a kérdéses összeget az utolsó három hónap becsült villamosenergia-fogyasztásáért, anélkül, hogy megállapítást nyert volna, hogy mekkora volt a fogyasztása nappali és éjszakai tarifa szerint. Az ár ugyanis a tarifától függően változik.
- 12 Felmerül a kérdés, hogy az alperes eljárása megfelelő-e fogyasztóvédelmi szempontból, tehát hogy valamely vállalkozás egyoldalúan újraszámíthatja-e a fogyasztó villamosenergia-fogyasztását azért, mert a villamosenergiafogyasztás-mérő meghibásodott, ahhoz azonban a fogyasztó nem fért hozzá, és az újraszámítás a villamosenergiafogyasztás-mérő becsült időszakbeli kapacitásán, nem pedig a villamosenergiafogyasztás-mérő hibás voltának tényleges időszakán alapuló becsült villamosenergia-mennyiségen alapul. Vitatott, hogy a fogyasztó felelős-e egy becsült időszak becsült villamosenergia-költségeiért, ha villamosenergiafogyasztás-mérője meghibásodott ugyan, a fogyasztásmérő azonban az alperes tulajdonában és az ellátó ellenőrzése alatt áll, és ez utóbbi elmulasztotta azt azonnal leszerelni és új fogyasztásmérővel kicserélni, különösen mivel az utolsó ellenőrzésre öt évvel a szóban forgó ellenőrzés előtt került sor.

### **Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása**

- 13 A 2019/944 irányelv (83) preambulumbekzdése (az energiahatékonyság általános elvének részeként) rögzíti a villamosenergia-hálózati veszteségek csökkentésének és a rendszer rendszerüzemeltetők általi valós idejű távoli leolvasásának és nyomon követésének követelményét.
- 14 A bolgár jogalkotó a hálózati veszteségek tekintetében elfogadta az energiáról szóló törvény 83. cikke (1) bekezdésének 6. pontja és (2) bekezdése szerinti rendelkezést, amely alapján a szabályozó bizottság – a 2019/944 irányelv



értelmében vett szabályozó hatóság – elfogadta a villamos energia mennyiségének mérésére vonatkozó szabályzatot.

- 15 A szabályozó bizottság olyan számítási szabályokat illesztett be a PIKEE-be, amelyek alapján a jogalap nélküli gazdagodás elvének megfelelően megállapítható, hogy a fogyasztó mennyi villamos energiát használ fel egy becsült időszakban (becsült villamosenergia-fogyasztás). A szabályzat több esetet is lefed.
- 16 A mérőberendezésnek a csatlakozórendszer bizonyított, a fogyasztó cselekményére (felróható magatartására) visszavezethető megváltozása miatti, műszaki szempontból hibás működése vagy a műszaki mérőberendezést ért, szintén a fogyasztó cselekményére (felróható magatartására) visszavezethető külső behatás esetén a villamosenergia-ellátó bizonyos összeget számít fel a PIKEE 50. cikke szerint becsült villamosenergia-mennyiség ellenében a szabályozó bizottság által meghatározott áron. A PIKEE 50. cikke így csak a fogyasztás rögzítésére vagy a csatlakozás jellegére gyakorolt külső behatások esetére szabályozza a számítási módszert. Ha a végfelhasználó jogellenesen csatlakozott az átviteli rendszerhez, az ellátó vállalkozás a PIKEE 51. cikkének rendelkezései alapján számlázza ki a villamos energiát.
- 17 Ha a villamosenergiafogyasztás-mérő meghibásodik, vagy nem megfelelően mér, anélkül, hogy a fogyasztó oldalán külső behatás állna fenn, a számla kiállítására a PIKEE 52. cikke alapján kerül sor. E rendelkezés lehetővé teszi az ellátó számára, hogy az eszköznek a fogyasztó oldalán fennálló külső behatás nélküli meghibásodása esetén a becsült villamosenergia-fogyasztás alapján számlázzon ki bizonyos összeget.
- 18 A tarifakapcsoló meghibásodása vagy pontatlan működése esetén az ellátó a PIKEE 53. cikke alapján számíthatja ki az összeget. A bolgár jog szerint a tarifakapcsoló egy óra, amely a nappali és éjszakai rendszert vezérli. 2024. április 1-jéig ugyanis a villamos energia ára nappali és éjszakai tarifa szerint eltérő volt.
- 19 A PIKEE 50–53. cikkének rendelkezései a jogalap nélküli gazdagodás elvén (a felhasznált, de nem rögzített villamos energia ellentételezésének elvén) alapulnak. A szabályzat abból indul ki, hogy a fogyasztó a mérés hiánya vagy a műszaki mérőberendezés hibás működése esetén bizonyos időszakban bizonyos mennyiségű villamos energiát használt fel az éjszakai vagy a nappali tarifa szerint. A szabályozó bizottság egy fikciót határozott meg a villamosenergia-fogyasztási időszak, a villamosenergia-mennyiség és a villamosenergia-tarifa tekintetében.
- 20 A hivatkozott rendelkezések a PIKEE 50–53. cikkében említett villamosenergia-mennyiségeket az átviteli rendszer-üzemeltető hálózati veszteségeként kezelik. A veszteség a fogyasztónak a fogyasztásmérő által nem rögzített villamosenergia-fogyasztásában áll. A fogyasztó tehát nem a tényleges villamosenergia-mennyiségért fizet. A PIKEE rendelkezései ugyanakkor anélkül vezetnek be a becsült villamosenergia-mennyiség fikcióját, hogy figyelembe vennék az adott háztartás konkrét körülményeit.

- 21 E rendelkezések „becsült” villamosenergia-mennyiséget határoznak meg egy bizonyos időszakra vonatkozóan, amely időszak attól függ, hogy az ellátó/üzemeltető mikor állapítja meg az eszköz meghibásodását. Későbbi megállapítás esetén az ellátó magasabb áron számítja ki a villamos energiát, mintha a megállapításra korábbi időpontban került volna sor. Ennek oka, hogy a villamosenergia-árak néhány havonta frissülnek és emelkednek.
- 22 Az említett nemzeti rendelkezések szerint a mérőeszköz által nem rögzített villamos energia a fogyasztó által a normatívan meghatározott mértékben és időszakban viselendő költségeket jelent. Ez a jogalap nélküli gazdagodás elvének figyelembevételét szolgálja. Jogi szempontból e tekintetben a fogyasztót a villamosenergia-ellátóval szemben terhelő ellenérték-megtérítési kötelezettség elvéről van szó. E megtérítési kötelezettség oka abban áll, hogy a villamosenergiafogyasztás-mérő meghibásodott, nem megfelelően mért, vagy azt külső behatás érte, de abból lehet kiindulni, hogy a fogyasztó ennek ellenére felhasznált villamos energiát.
- 23 A 2019/944 irányelv 46. cikke (2) bekezdésének d) pontja ugyanakkor úgy rendelkezik, hogy a villamosenergia-átviteli tevékenység magában foglalja a díjak beszedését, ideértve az energiakompenzációt. A 2019/943 rendelet 18. cikkének (8) bekezdése értelmében az elosztórendszer-üzemeltetők arra való ösztönzése érdekében, hogy növeljék a hatékonyságot, a tagállami szabályozó hatóság elismeri és az elosztási díjakba beépíti a rendszerüzemeltető e költségeit. Ezen intézkedés célja az ellátók/üzemeltetők arra való ösztönzése, hogy az energiahatékonysági veszteségek csökkentése érdekében optimalizálják hálózataikat.
- 24 E tekintetben nem egyértelmű, hogy milyen elemeket foglal magában a 2019/944 irányelv 46. cikke (2) bekezdésének d) pontja és a 2019/943 rendelet 18. cikkének (8) bekezdése értelmében vett „díj [...], ideértve [...] az energiakompenzációt” kifejezés. Úgy kell-e értelmezni e rendelkezéseket, hogy a kompenzációs díj a felhasznált, de a mérőberendezés által nem rögzített villamos energiát is magában foglalja, ha a villamos energia rögzítésének hiánya vagy hibás volta a fogyasztó oldalán a) a fogyasztó magatartására vezethető vissza, b) nem a fogyasztó magatartására, hanem az eszköz meghibásodására vezethető vissza, és a mérés hiányának következményét a rendszerüzemeltető vagy a villamosenergia-ellátó nem szüntette meg időben?
- 25 A 2019/943 rendelet rögzíti az arányosság elvét. A költségeket ennél fogva tartalmazniuk kell a tarifáknak. Az eljáró bíróságban felmerül a kérdés, hogy ez nem ellentétes-e az üzemeltetők/ellátók azon kötelezettségével, hogy a villamosenergia-szolgáltatás költségeinek csökkentése révén növeljék hálózataik hatékonyságát. A jelen esetben megállapítást nyert, hogy a szóban forgó fogyasztásmérő ellenőrzésére 2023. április 12. előtt 2018-ban került sor. A villamosenergia-ellátó tehát 2018 és 2023 között nem tett intézkedéseket az eszköz ellenőrzésére és karbantartására. Csak akkor számította ki a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően az általa szolgáltatott, de nem mért energia

költségeit fedezni hivatott összeget, amikor 2023. április 12-én felfedezte az eszköz meghibásodását. Kiszámíthatók-e a fogyasztónak a nem mért villamosenergia-mennyiségekből eredő – a jelen ügyben szóban forgóhoz hasonló – veszteségek, ha az ellátó vagy a rendszerüzemeltető nem szüntette meg időben a mérőberendezés hibáját? Az eljáró bíróság abból indul ki, hogy az alapügyben szóban forgóhoz hasonló, veszteséggel kapcsolatos költségek figyelembevétele csökkentené a villamosenergia-ellátó/rendszerüzemeltető arra való ösztönözöttségét, hogy csökkentse veszteségeit, mert e költségeket ebben az esetben nem közvetlenül [ő], hanem a végfelhasználó viselné.

- 26 Ezért nem egyértelmű, hogy ellentétes-e a 2019/943 rendelet 18. cikkének (8) bekezdésével a jelen ügyben szóban forgóhoz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely szerint a fogyasztó köteles megfizetni a rendszerüzemeltetőnek vagy a villamosenergia-ellátónak a becsült villamosenergia-fogyasztást, ha a villamosenergiafogyasztás-mérő a fogyasztó önhibáján kívül nem vagy nem megfelelően mérte a fogyasztást, és az ellátó vagy az üzemeltető nem szüntette meg időben ennek okát.
- 27 Másfelől a 2019/944 irányelv 59. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján a szabályozó hatóságnak lehetősége van az átviteli és elosztási tarifák vagy az ezekre vonatkozó módszertanok megállapítására vagy jóváhagyására. E tekintetben nem egyértelmű, hogy az említett irányelv 59. cikke lehetővé tesz-e a nemzeti szabályozáshoz hasonló olyan szabályozást, amely szerint az üzemeltetőnek a szolgáltatott és felhasznált, a mérőberendezés hibája miatt nem vagy csak pontatlanul mért energiával kapcsolatos költségeit beépítik a tarifába. Úgy kell-e értelmezni a szabályozó hatóság e kötelezettségét, hogy az átviteli és elosztási tarifák vagy az ezekre vonatkozó módszertanok átlátható kritériumok alapján történő megállapítása megvalósul azokban az esetekben, amelyekben a mérőberendezés hibás működésének oka a) a fogyasztó magatartására vezethető vissza, vagy b) nem a fogyasztó magatartására, hanem a fogyasztásmérő hibájára vezethető vissza? Figyelembe kell venni, hogy ez a tarifa tartalmazza a villamosenergia-ellátónak/rendszerüzemeltetőnek a mérőberendezések olyan hibái esetén felmerülő üzemeltetési költségeit, amelyeket az ellátó/rendszerüzemeltető nem hárított el azonnal, mégpedig egy becsült időszak becsült veszteségeinek erejéig.
- 28 Ezenkívül a 2019/943 rendelet 18. cikkének (1) bekezdése a fogyasztó terhére előírja, hogy ez utóbbinak olyan díjakat kell fizetnie az átvitelirendszer-üzemeltető részére, amelyek tükrözi a hálózat költségeit, a (7) bekezdés szerint pedig ezek a költségek az elosztóhálózat rendszerhasználók általi igénybevételét tükrözik. Nem egyértelmű, hogy e költségeknek hogyan kell tükrözniük az elosztóhálózatnak a használói általi igénybevételét: becsült számla alapján, vagy a ténylegesen számított költségek/veszteségek alapján. Úgy kell-e értelmezni a 2019/943 rendelet 18. cikkének (1) és (7) bekezdését, hogy azok lehetővé tesznek olyan nemzeti szabályozást, amely a fogyasztó villamosenergia-költségeinek egy becsült időszak villamosenergia-fogyasztásának becslése alapján történő kiszámítására vonatkozó módszereket ír elő anélkül, hogy

a műszaki mérőberendezés (villamosenergiafogyasztás-mérő) hibája esetén figyelembe kellene venni a fogyasztó által ténylegesen felhasznált villamosenergia-mennyiséget?

- 29 A 2011/83 irányelv 3. cikke értelmében a villamos energia szolgáltatására vonatkozó szerződések a fogyasztóvédelem hatálya alá tartoznak. A jelen ügyben megállapítást nyert, és a felek nem vitatják, hogy közöttük szerződéses jogviszony áll fenn az említett helyen történő villamosenergia-szolgáltatás tekintetében. A 2011/83 irányelv 27. cikke mentesíti a fogyasztót a kért villamosenergia-szolgáltatást meghaladó összeg villamosenergia-ellátó részére történő megfizetése alól. Ez a rendelkezés tehát azt az elvet rögzíti, hogy a fogyasztónak csak az általa ténylegesen felhasznált villamos energia szolgáltatásáért kell fizetnie. A PIKEE rendelkezései viszont a nemzeti jogban rögzítik azt az elvet, hogy egy becsült időszakra becsült villamosenergia-mennyiségért kell fizetni, ha a mérőberendezés a PIKEE 50–53. cikke szerinti esetektől eltérő esetekben műszakilag nem volt képes mérni a villamosenergia-fogyasztást. A ténylegesen nem mért, becsült villamosenergia-mennyiségért való fizetésre a bolgár jog alapján a villamosenergia-költségek csökkentésének a 2019/944 irányelv (83) preambulumbekzdésében rögzített elvére (az energiahatékonysági elvére) tekintettel kerül sor. Az energiahálózat e költségeit a fogyasztóra hárítják át. A 2011/83 irányelv 4. cikke ezen túlmenően azt az elvet rögzíti, hogy a tagállamok nem vezethetnek be az irányelvben megállapított rendelkezéseknél szigorúbb rendelkezéseket. Ezért nem egyértelmű, hogy úgy kell-e értelmezni a 2011/83 irányelv 4. és 27. cikkét, hogy azok lehetővé tesznek olyan nemzeti szabályozást, amely szerint a lakossági fogyasztó egy becsült időszak becsült villamosenergia-mennyiségéért köteles fizetni, ha a mérőberendezés nem rögzítette ténylegesen a villamosenergia-mennyiséget, ahhoz a fogyasztó nem fért hozzá, és a rögzítés hiánya a) a fogyasztásmérőt ért külső behatásra, illetve a fogyasztó magatartására vezethető vissza, vagy b) nem külső behatásra, és nem is a fogyasztó magatartására, hanem az eszköz hibás működésére vezethető vissza, mégpedig azon feltétel mellett, hogy a fogyasztó nem fért hozzá a mérőeszközhöz, és az ellátó/üzemeltető nem szüntette meg időben a berendezés hibáját. Úgy kell-e értelmezni az irányelv 27. cikkét, hogy a fogyasztásmérő általi, nem a fogyasztó magatartására visszavezethető hibás vagy pontatlan mérés esetén a fogyasztónak csak az általa ténylegesen felhasznált mennyiségért kell fizetnie?
- 30 A 2019/944 irányelv 10. cikkének (4) bekezdése ezen túlmenően úgy rendelkezik, hogy az ellátóknak tájékoztatniuk kell a végfelhasználókat az ellátási ár valamennyi kiigazításáról. A fogyasztó által fizetendő végső árat ezért a felhasznált villamosenergia-mennyiség és a mennyiségi egységenként fizetendő ár alapján kell meghatározni. E tekintetben nem egyértelmű, hogy úgy kell-e értelmezni a 2019/944 irányelv 10. cikkének (4) bekezdését, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi a villamosenergia-ellátó/rendszerüzemeltető számára, hogy a villamosenergia-mennyiséget a fent ismertetett körülmények között a valamely

becsült időszakban felhasznált villamosenergia-mennyiség becslésével helyettesítse.

- 31 Az említett uniós jogi rendelkezések értelmezése szükséges annak meghatározásához, hogy mit kell érteni a hálózati veszteségek fedezését szolgáló költségek alatt, és hogy e költségeket az ellátónak vagy a fogyasztónak kell-e viselnie. Az ilyen költségek ellátóra hárítása egyrészt energiahatékonyságának növelésére ösztönzi őt (az energiahatékonyság elve), másrészt pedig biztosítja az Unión belüli fogyasztóvédelmet (a fogyasztónak csak a villamosenergia-fogyasztásáért kell fizetnie). A fogyasztóvédelemmel összefüggésben az a kérdés is értelmezésre szorul, hogy a fogyasztónak fizetnie kell-e egy becsült időszak becsült villamosenergia-mennyiségéért, ha nem felelős a mérés hiányáért. Az értelmezés szükségessége abból fakad, hogy meg kell vizsgálni a villamos energiáért a fogyasztásmérő meghibásodása esetén való fizetés tekintetében bevezetett nemzeti szabályozás arányosságát a közüzemi szolgáltatásokkal kapcsolatos fogyasztóvédelemre vonatkozó uniós rendelkezések fényében. Az értelmezés ezenkívül annak tisztázása érdekében is szükséges, hogy bevezethet-e a szabályozó hatóság a felhasznált villamos energiára vonatkozó fikciót a fogyasztásmérő meghibásodásának esetére.
- 32 A kifejtett okok miatt az ügyet az EUMSZ 267. cikk első bekezdésének b) pontja alapján előzetes döntéshozatal céljából az Európai Unió Bírósága elé kell terjeszteni. Kérdéses, hogy úgy kell-e értelmezni az uniós jogot, hogy azzal nem ellentétes, ha a fogyasztó olyan összeget fizet a szolgáltatott villamos energiáért, amelyet egy becsült időszak becsült villamosenergia-mennyisége alapján számítanak ki annak vizsgálata nélkül, hogy a fogyasztó ténylegesen felhasználta-e ezt a villamosenergia-mennyiséget ebben az időszakban. Bevezethetők-e a jelen ügyben szóban forgóhoz hasonló fikciók a villamos energia kiszámlázása területén? Az eljáró bíróság megállapítja, hogy az uniós jog értelmezése szükséges a jogvita megfelelő eldöntéséhez annak megítélése érdekében, hogy a fogyasztói jogok milyen terjedelmű védelmet élveznek, és hogy alkalmazandó-e az energiahatékonyság elve, ha a költségeket a tényleges fogyasztás vizsgálata nélkül hárítják át a fogyasztóra.